

Ontwerp van het metamodel van de basislijst instellingsidentiteit

Bijlage bij het Eindrapport van SION-instellingsidentiteit

Auteur(s) : Elise Lustenhouer
Versienummer : 0.91
Datum : 6 oktober 2014

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	3
1.1	DEFINITIE ORGANISATORISCHE EENHEID	3
1.2	LEGENDA VOOR DE MODELLEN	3
1.3	TYPE EENHEDEN	4
1.4	IDENTIFICATIE	4
1.5	SCOPE VAN HET METAMODEL.....	4
2	HET ONDERWIJS	5
3	PRIMAIR ONDERWIJS (PO)	6
3.1	GLOBAAL BEELD	6
3.2	BEKOSTIGING	7
3.3	TOEZICHT	8
3.4	VERANTWOORDING	9
3.5	SAMENHANG BINNEN PO.....	10
4	VOORTGEZET ONDERWIJS (VO)	11
4.1	GLOBAAL BEELD	11
4.2	BEKOSTIGING	12
4.3	TOEZICHT	12
4.4	VERANTWOORDING	13
4.5	SAMENHANG BINNEN VO.....	14
5	MIDDELBAAR BEROEPSONDERWIJS (MBO).....	15
5.1	GLOBAAL BEELD	15
5.2	BEKOSTIGING	16
5.3	TOEZICHT	17
5.4	VERANTWOORDING	18
5.5	SAMENHANG BINNEN MBO.....	18
6	HOGER ONDERWIJS (HO)	19
6.1	GLOBAAL BEELD	19
7	LIJST MET DEFINITIES.....	20

1 Inleiding

Dit rapport maakt onderdeel uit van de eindrapportage van SION-instellingsidentiteit. In het eindrapport¹ wordt gesproken over de basislijst instellingsidentiteit die het BRIN-register gaat vervangen en die beter aansluit op andere administraties voor instellingen die ten behoeve van bepaalde processen worden onderhouden.

De basislijst instellingsidentiteit zal bestaan uit een heleboel data (de organisatorische eenheden) die gebruikt kunnen worden om over of naar die eenheden te communiceren. Om te weten wat die eenheden vertegenwoordigen (betekenen) en hoe die samenhangen met andere eenheden, is er een metamodel ontwikkeld waarin die betekenis en samenhang is aangegeven. De eenheden in de basislijst zullen getypeerd worden met een of meerdere types uit het metamodel. In het metamodel wordt duidelijk hoe de verschillende soorten eenheden zich tot elkaar verhouden.

De modellen in dit rapport vormen samen één metamodel. Voor de leesbaarheid zijn ze als losse modellen gepresenteerd.

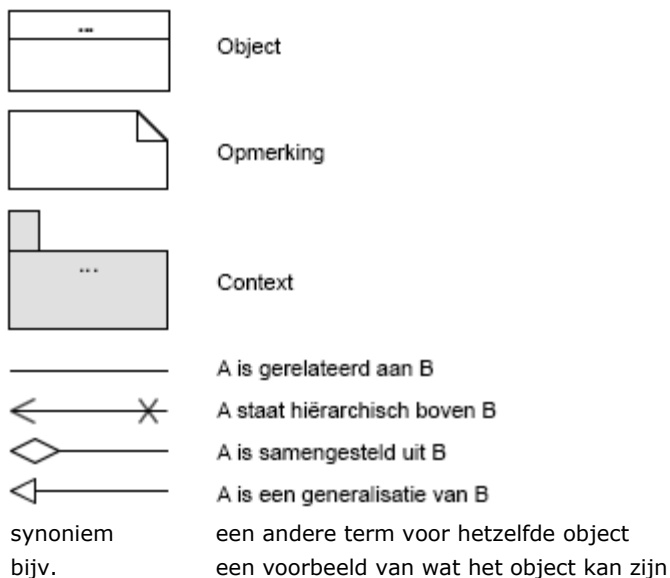
1.1 Definitie organisatorische eenheid

Een organisatorische eenheid is een onderdeel binnen een organisatie bestaande uit een groep mensen die een gemeenschappelijk doel nastreven en waarover of waarnaar informatie wordt uitgewisseld. Een organisatorische eenheid kan zowel een enkelvoudig als samengesteld onderdeel zijn.

De in de definitie genoemde organisatie is in het geval van het metamodel altijd een school.

1.2 Legenda voor de modellen

De volgende elementen worden gebruikt in de modellen.

¹ Voorstel basislijst voor instellingsidentiteit; Eindrapport van SION-instellingsidentiteit

1.3 Type eenheden

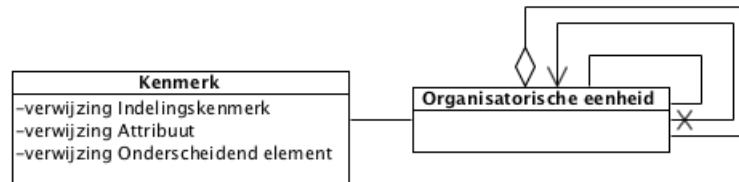
Organisatorische eenheden zijn in een aantal typen te onderscheiden. Dit onderscheid is informatiekundig niet van belang, maar maakt het metamodel herkenbaarder voor de gebruikers zodat de beleidsbepaling rondom de basislijst eenvoudiger wordt.

- Geografisch: bijv. locatie, gebouw
- Juridisch: bijv. rechtspersoon, bevoegd gezag
- Organiseatiekundig: bijv. onderwijsinstelling, team, groep
- Onderwijskundig: bijv. opleiding, niveau

Naast de organisatorische eenheden zijn er ook kenmerken waarop eenheden verder kunnen worden opgedeeld, bijvoorbeeld:

- Onderwijskundige inrichting: bijv. Montessori
- Denominatie: bijv. Katholiek
- Leerjaar: bijv. 1 t/m 8 in het PO
- Opleidingsvorm: bijv. voltijd, BBL

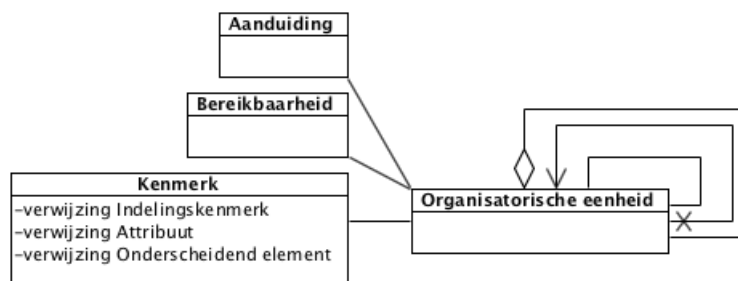
Over deze kenmerken wordt geen informatie over of naar uitgewisseld, maar combineert met een organisatorische eenheid wel een nieuwe eenheid.

1.4 Identificatie

Elke organisatorische eenheid kan een koppeling hebben met een of meerdere identiteitscodes en verschillende namen; de aanduidingen. Als deze eenheden ook vastgelegd worden in het metamodel kunnen andere partijen er makkelijker gebruik van maken, omdat duidelijk is wie de identificatie vastlegt, waarvoor deze wordt vastgelegd en wat de actualiteit ervan is. Meer hierover in hoofdstuk 3 van 'Ontwerp van de basislijst voor instellingsidentiteit'

Naast de identificatie zelf zijn er ook gegevens vast te leggen per eenheid die het aanleveren van gegevens mogelijk maakt; de bereikbaarheid. Denk bijvoorbeeld aan postadressen, bezoekadressen en digitale aanleverpunten. De registratie van deze gegevens gaat op dezelfde manier als met de identificatie.

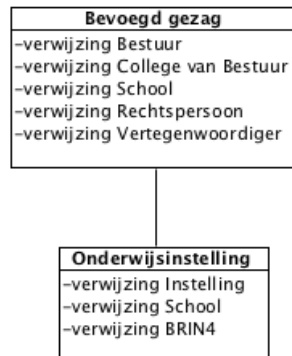

1.5 Scope van het metamodel

De sectoren PO, VO en MBO zijn door middel van interviews en beschikbare bestandsvergelijkingen goed in kaart gebracht. Voor de sector HO (HBO en WO) is een eerste indeling te maken, maar daar moet ter zijner tijd nog verder onderzoek voor volgen. Voor het SO, VSO en de voorschoolse opvang moeten nog onderzoeken starten. Deze sectoren zijn om die reden op dit moment nog niet te modelleren.

2 Het onderwijs

Binnen alle sectoren van het onderwijs komen de organisatorische eenheden bevoegd gezag en onderwijsinstelling voor. Zowel in het PO, (V)SO, VO, MBO en HO hebben deze twee eenheden dezelfde betekenis. In het model hieronder zijn ook een aantal synoniemen voor deze twee eenheden opgenomen om de herkenbaarheid van de twee eenheden te vergroten.

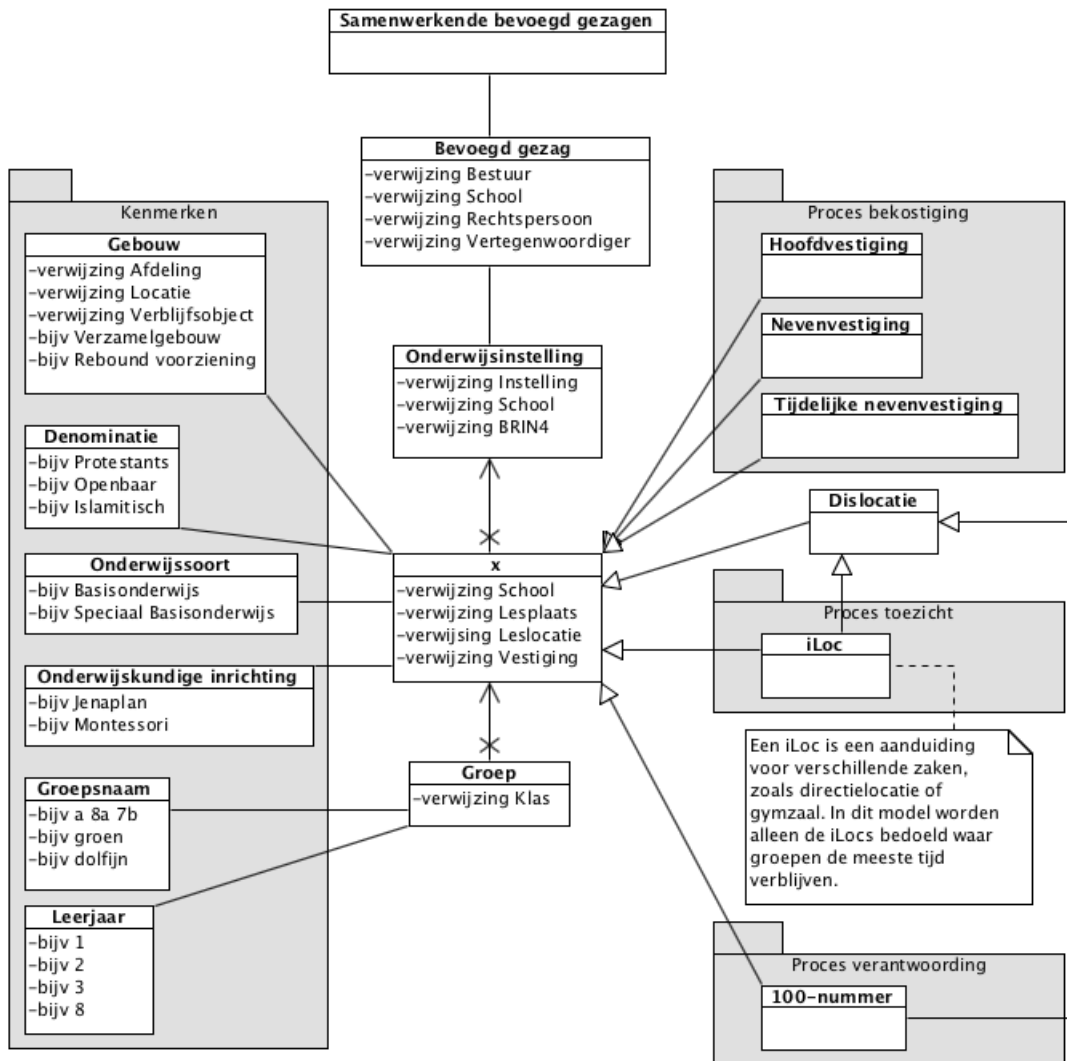
Dit deel wordt door alle sectoren gedeeld en vergroot daarmee de herkenbaarheid. Daarnaast kunnen hierdoor dwarsverbanden gelegd worden tussen sectoren.

Bewust wordt in bovenstaand model niets getoond over wat er valt onder onderwijsinstelling. Per sector is de onderliggende verdeling namelijk anders en ook binnen een sector zelf is hier per proces een ander beeld te schetsen.

3 Primair onderwijs (PO)

3.1 Globaal beeld

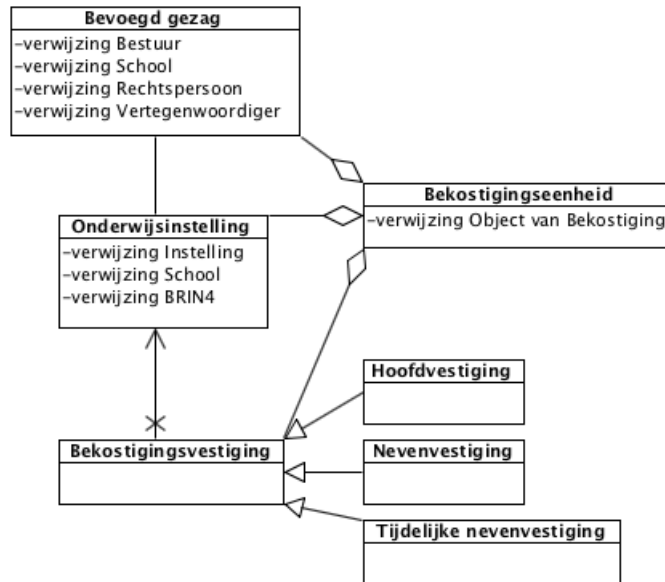
Een school in het PO is opgebouwd uit een bevoegd gezag met 1 of meerdere onderwijsinstellingen. Meerdere bevoegd gezagen kunnen een samenwerkingsverband hebben, ook wel REP (Regionaal Educatief Platform) genoemd. Onder een onderwijsinstelling kunnen 1 of meer eenheden (aangeduid met x) vallen die afhankelijk van het proces wel of niet onderscheiden worden. We hanteren hier met opzet de aanduiding x, omdat elke andere aanduiding die momenteel gebruikt wordt (onderwijslocatie, vestiging etc.) heel erg bepaald wordt door het proces waarin die aanduidingen gebruikt worden, waardoor er veel spraakverwarring en mismatches ontstaan tussen partijen die elk vanuit hun eigen proces redeneren over wat nu de juiste definitie en afbakening is. Onder deze eenheden vallen groepen die opgebouwd zijn uit de kenmerken leerjaar en groepsnaam.

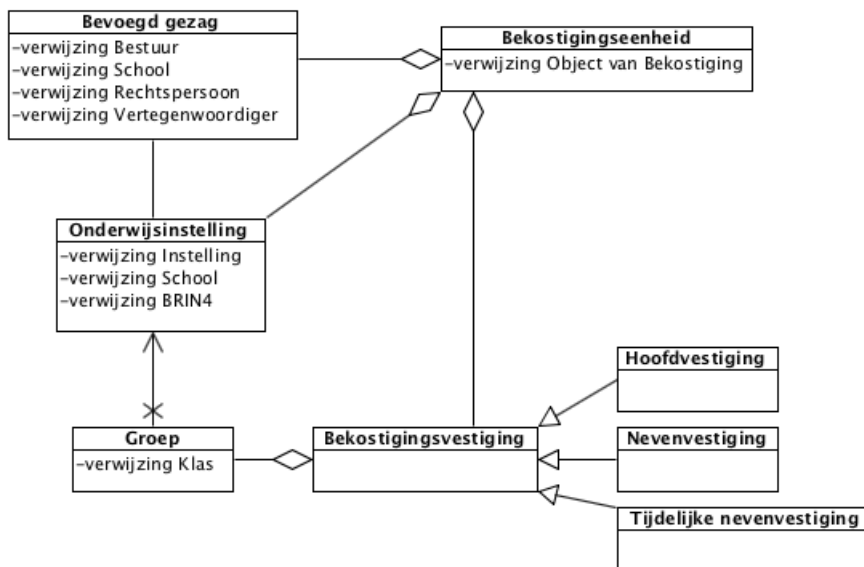
Links in het model staan de kenmerken gebouw, denominatie, onderwijssoort en onderwijskundige inrichting. Voor groep zijn dit de groepsnaam en leerjaar. Rechts staan de vestigingen bekeken vanuit de verschillende procescontexten die in ons onderzoek zijn meegenomen: bekostiging, toezicht en verantwoording (via Vensters). Per proces worden deze eenheden hierna verder toegelicht. Dislocaties zijn alle leslocaties die niet voor bekostiging van belang zijn. Om die reden valt dislocatie niet binnen een bepaalde context.

3.2 Bekostiging

DUO kent voor de bekostiging per instelling een hoofdvestinging en daarnaast eventuele nevenvestigingen wanneer er sprake is van meer dan 1 vestiging vallend onder een onderwijsinstelling die wordt bekostigd. Al deze vestigingen worden bekostigingsvestigingen genoemd en zijn, net als de onderwijsinstellingen en bevoegd gezag, bekostigingseenheden.

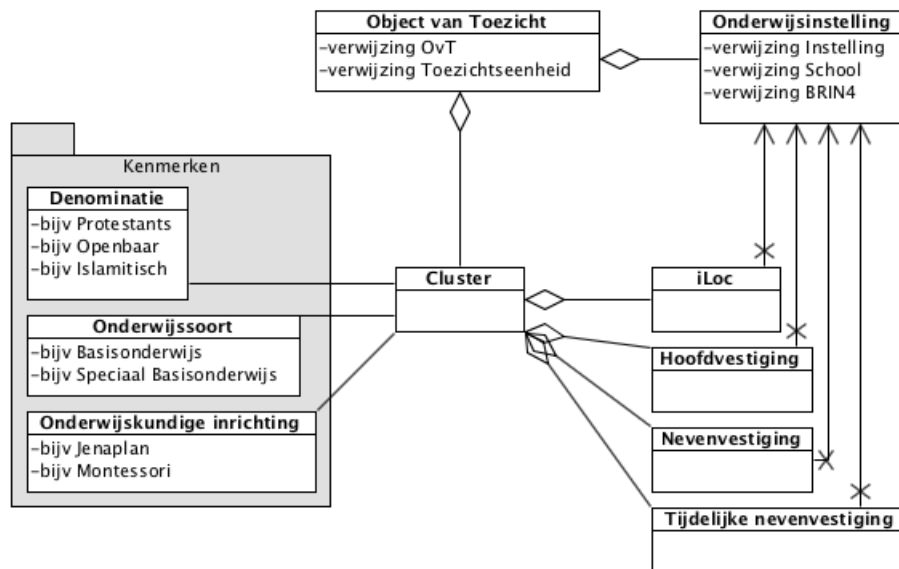

Het bovenstaande model is de huidige situatie in de BRIN-registratie waarbij dislocaties en andere vestigingen die onderscheiden worden door toezicht en verantwoording bij de hoofdvestinging worden gevoegd. In de nieuwe situatie die voorgesteld wordt in het SION-project IAA zal het model voor de bekostigingseenheden er als volgt uit kunnen gaan zien. Het verschil zit hem in de groepseenheid die inzichtelijk maakt waaruit de bekostigingsvestigingen zijn samengesteld.

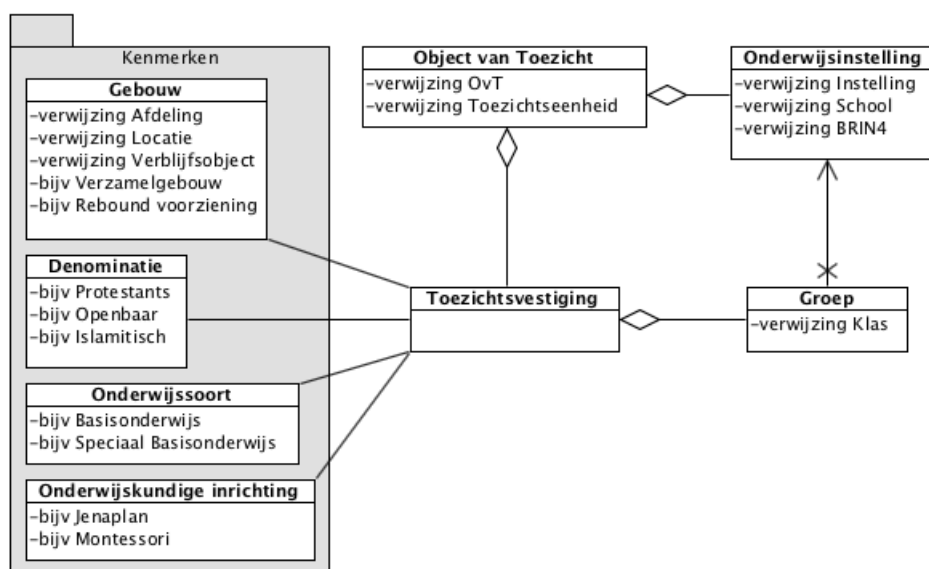
3.3 Toezicht

Inspectie kent voor het toezicht zogenoemde Objecten van Toezicht (OvT). Op basis van verschillende mogelijke kenmerken worden de objecten samengesteld dan wel gesplitst in aparte eenheden. De elementen die voor samenstelling of splitsing kunnen zorgen, staan links in het model. Samenstellingen of splitsingen volgen veelal op fusies van scholen. De eenheden waar een OvT uit opgebouwd kan zijn, staan rechts in het model.

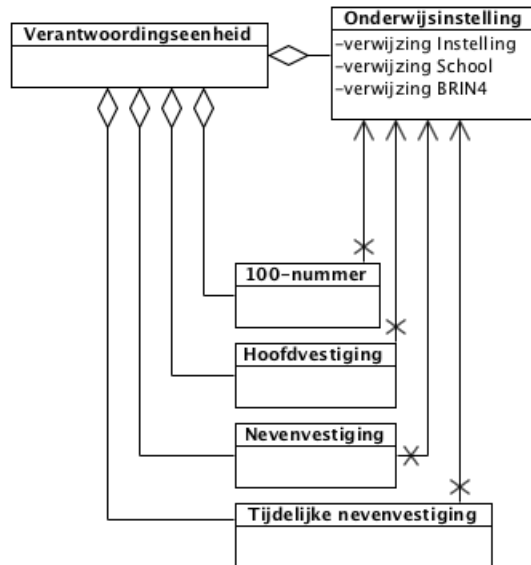
Als er meerdere vestigingen (iLocs en/of bekostigingsvestigingen) door inspectie samengevoegd worden, dan vormen zij een cluster. In de BRIN-registratie krijgen ook niet samengestelde vestigingen een clusternummer. Een onderwijsinstelling kan daarnaast ook een Object van Toezicht zijn.

Het bovenstaande model van het Object van Toezicht is de huidige situatie waar de Inspectie gebruik maakt van de BRIN-registratie van DUO en daar eigen iLocs aan moet toevoegen. In de nieuwe situatie die voorgesteld wordt in het SION-project IAA zal het model voor de OvT's er als volgt uit kunnen gaan zien. De gekoppelde groepseenheid maakt inzichtelijk waaruit de toezichtsvestigingen zijn samengesteld.

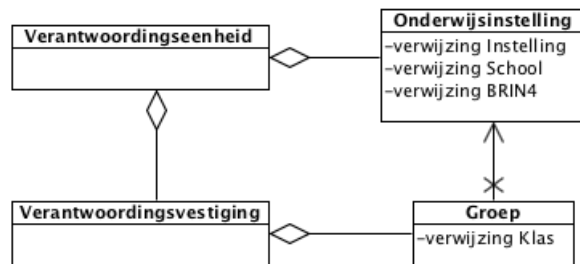

3.4 Verantwoording

Voor de verantwoording gebruiken scholen vestigingen die voor hen en voor de partijen waar zij verantwoording aan afdragen, in dit geval voornamelijk de ouders, herkenbaar zijn. Niet altijd is het wenselijk dat een dislocatie als een aparte locatie wordt aangemerkt, omdat deze volgens de school integraal deel uitmaakt van een andere (bekostigings)vestiging. Indien het wel wenselijk is, wordt er een 100-nummer toegevoegd aan de huidige BRIN-registratielijst.

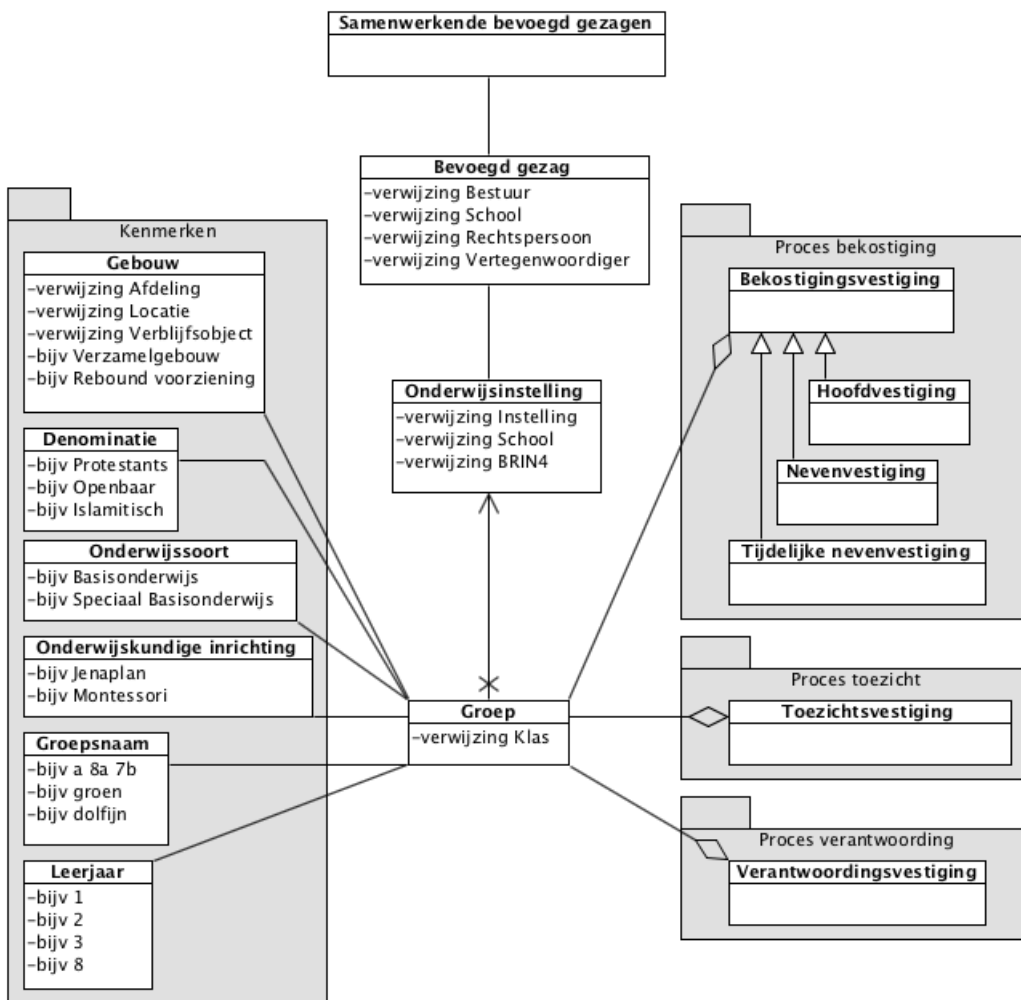
In de nieuwe situatie die voorgesteld wordt in het SION-project IAA zal het model voor de verantwoordingseenheden er als volgt uit kunnen gaan zien. De gekoppelde groepseenheid maakt inzichtelijk waaruit de verantwoordingsvestigingen zijn samengesteld.

3.5 Samenhang binnen PO

Scholen en inspectie zitten in het PO bijna altijd op één lijn wat betreft de vestigingen. Daar waar ze afwijken, kan dit in de registratie worden achterhaald doordat een vestiging dan niet zowel een koppeling met een toezichtsvestiging als met een verantwoordingsvestiging heeft. Door de eenheid groep kan achterhaald worden waar de vestigingen afwijken.

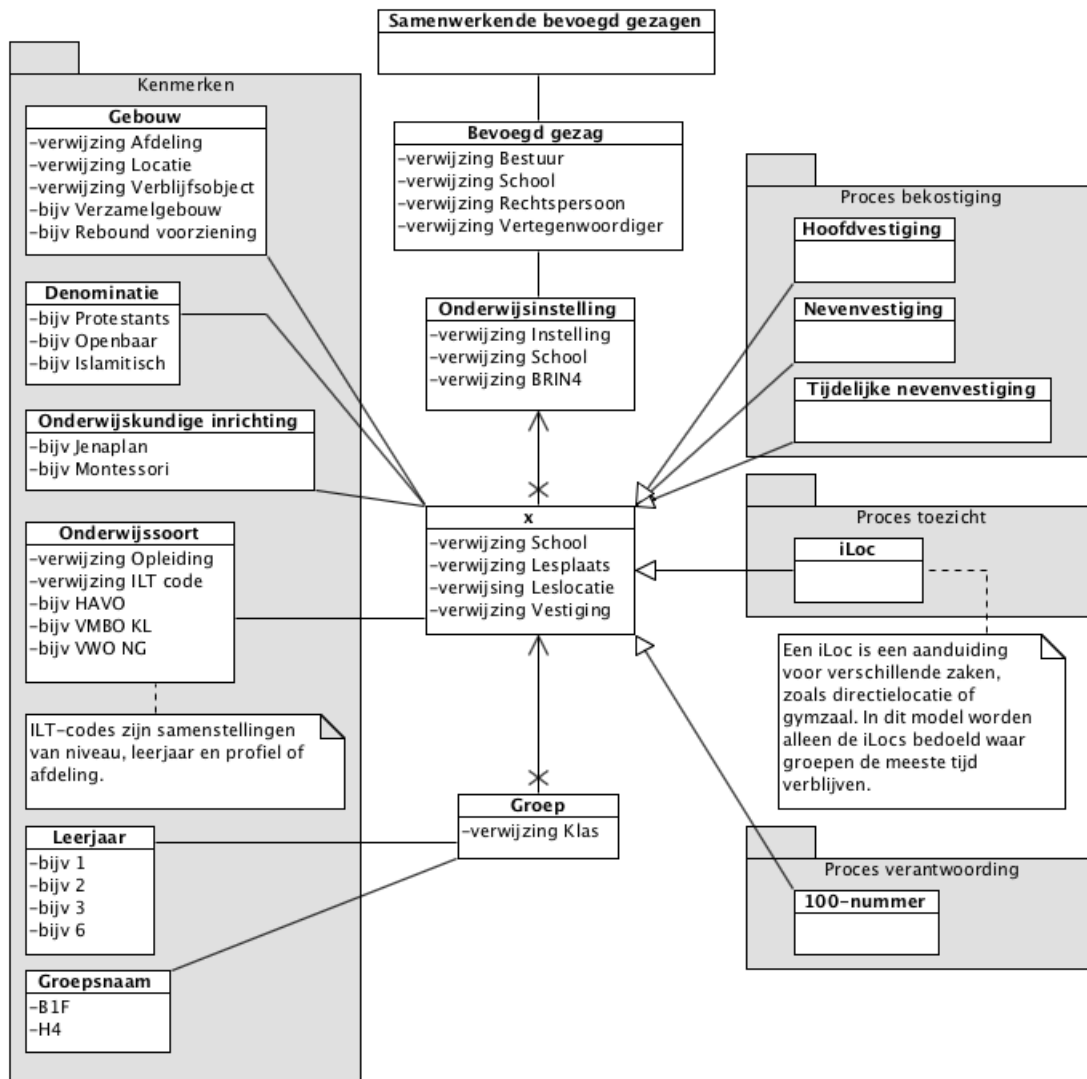
Dit model geeft de mogelijke nieuwe situatie aan van de vestigingseenheden in het PO. In dit model kunnen de andere processen hun eigen vestigingen registreren en zijn er om die reden geen dislocaties meer die voor andere processen dan bekostiging wel interessant zijn.

4 Voortgezet onderwijs (VO)

4.1 Globaal beeld

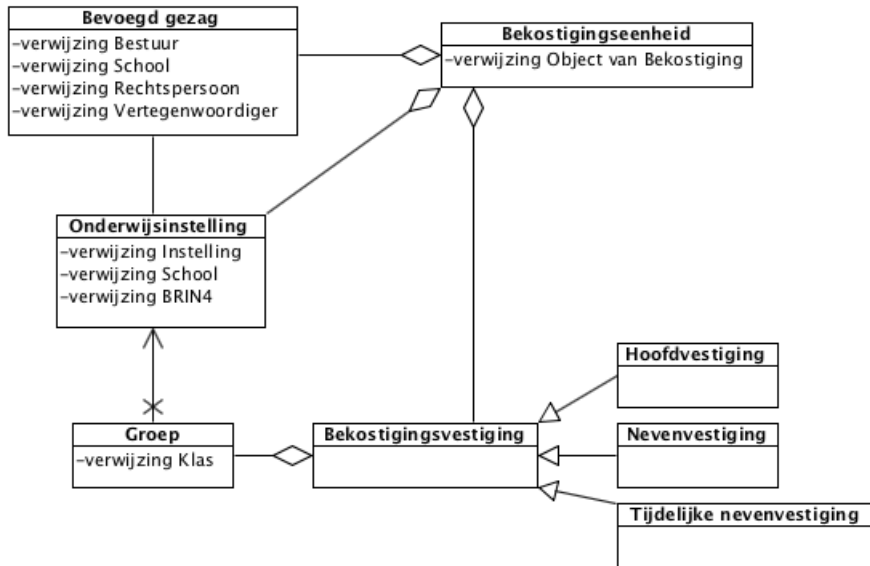
Het VO kent een grote gelijkenis met het PO. Een verschil zit op het niveau van vestigingen. Daar waar in het PO een gemeente toestemming geeft voor een vestiging en er zodoende vestigingen bestaan die voor bekostiging niet relevant zijn, verleent in het VO DUO de toestemming voor een vestiging. In principe zijn alle vestigingen in het VO daarmee bekostigingsvestigingen. Er bestaan in ieder geval geen dislocaties in het VO.

Het komt voor dat in het VO een vestiging bestaat die geen toestemming heeft gekregen van DUO. In de basislijst wordt de werkelijkheid geregistreerd en zullen deze vestigingen ook opgenomen moeten worden. Het is vervolgens aan inspectie en DUO in samenspraak met de school om de ongewenste situatie ongedaan te maken.

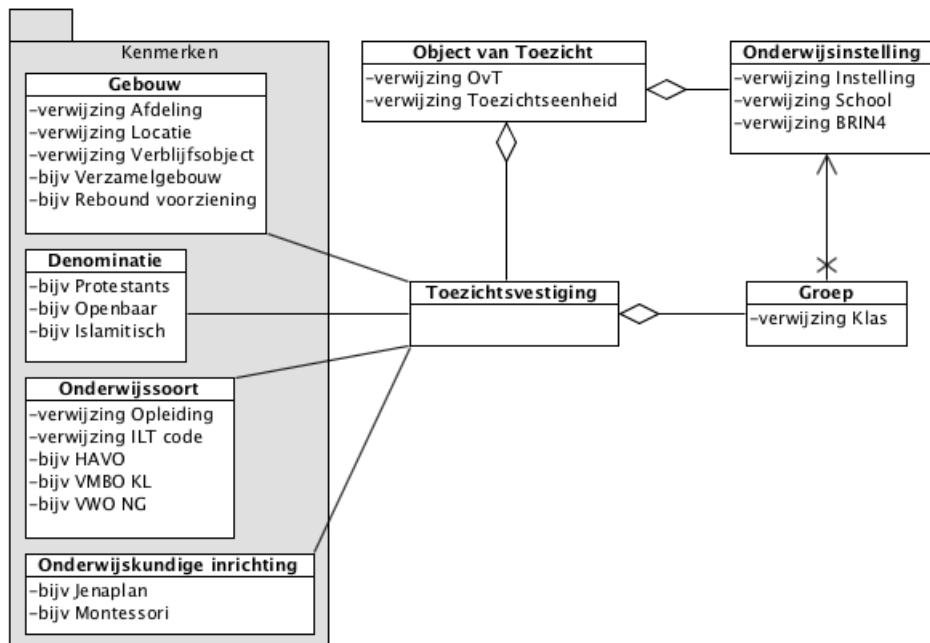
4.2 Bekostiging

Voor bekostiging ziet het model er hetzelfde uit als in het PO.

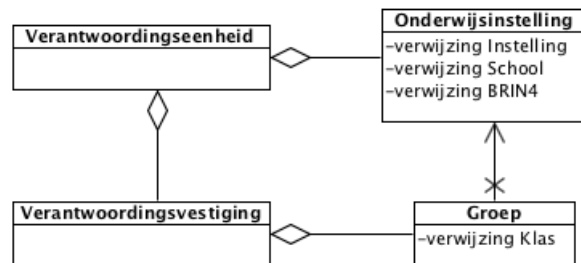
4.3 Toezicht

Het model voor toezicht in het VO is gelijk met die van het PO. In de praktijk zullen er meer eenheden bestaan in het VO die zijn onderscheiden van elkaar op basis van de onderwijssoort. Denk bijvoorbeeld aan een aparte vestiging voor HAVO/VWO en voor het VMBO. Zo kan het ook voorkomen dat een vestiging die is goedgekeurd door DUO toch door inspectie wordt opgedeeld in twee Objecten van Toezicht.

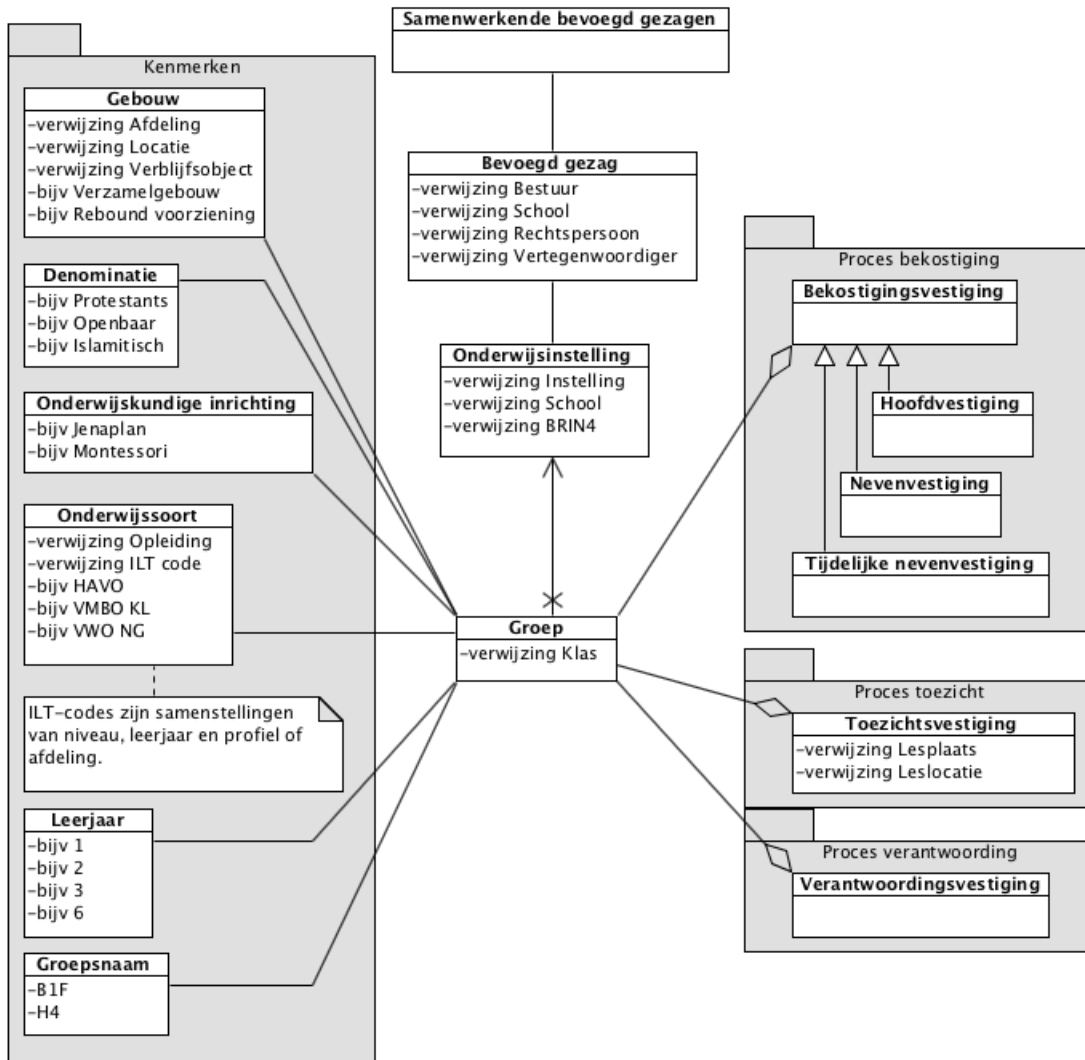
4.4 Verantwoording

In het VO proberen inspectie en de scholen samen uit de vast te stellen eenheden te komen, net als in het PO. Toch zal de situatie dat er (tijdelijk) afwijkingen bestaan niet uitgesloten kunnen worden. Omdat de werkelijkheid in alle gevallen geregistreerd moet kunnen worden, zal er toch een aparte verantwoordingsvestiging in het metamodel opgenomen worden. In de praktijk zullen de meeste eenheden dan van beide types zijn; zowel een toezichtsvestiging als een verantwoordingsvestiging.

4.5 Samenhang binnen VO

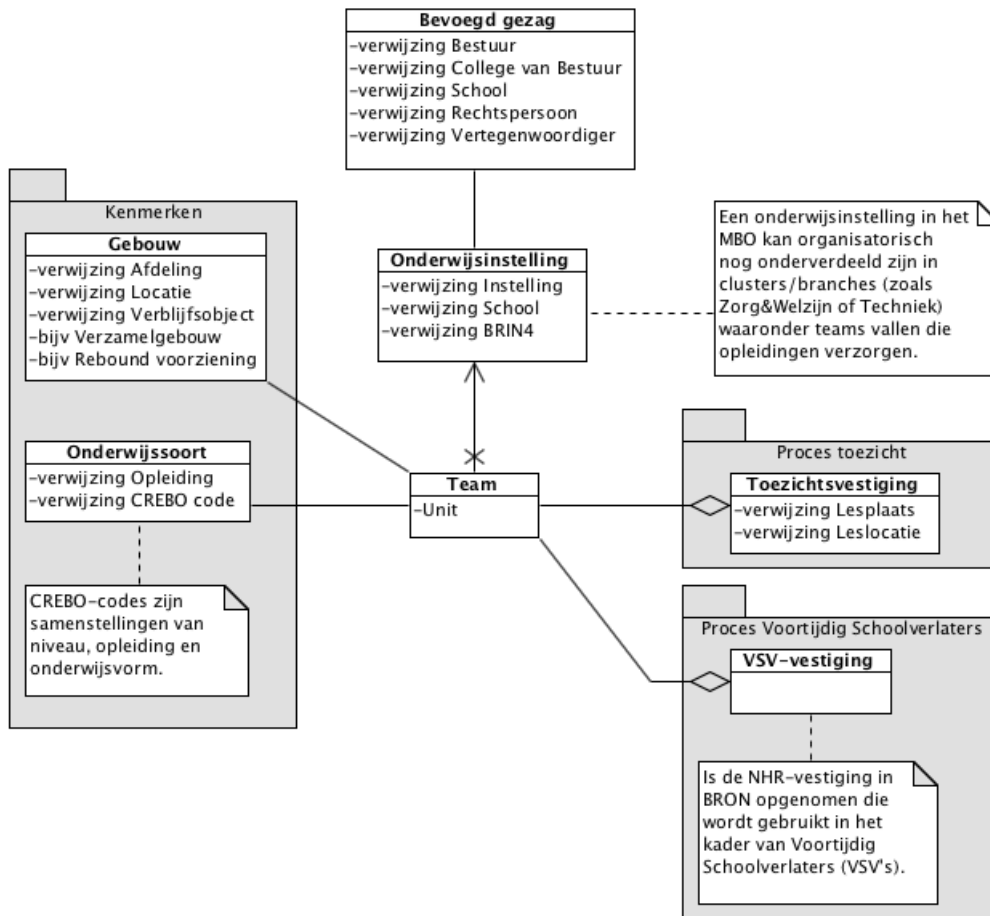
Dit model geeft de mogelijke nieuwe situatie aan van de vestigingseenheden in het VO. De drie verschillende soorten vestigingen zijn per proces benoemd. Daar waar een eenheid in de praktijk overeenkomt in twee of zelfs alle drie de processen, dan zal die eenheid van al die drie types zijn.

5 Middelbaar beroepsonderwijs (MBO)

5.1 Globaal beeld

De indeling in het MBO verschilt van het PO en VO vanwege de focus op docententeams die opleidingen verzorgen in plaats van groepen leerlingen die één of meerdere docenten hebben.

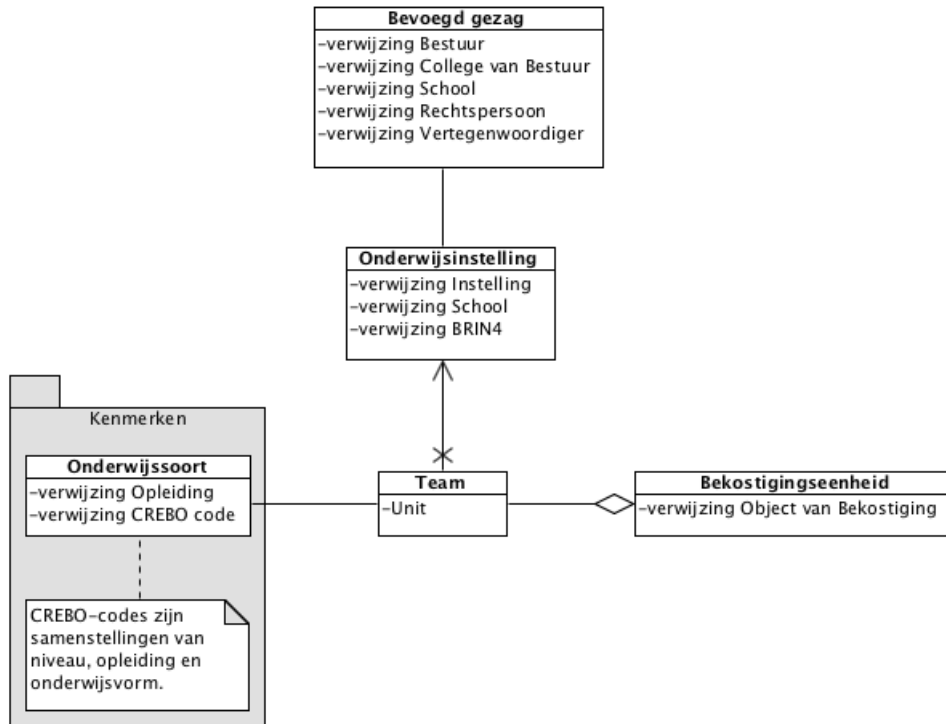
Een team kan in twee gebouwen onderwijs verzorgen. In dit geval zullen er twee gebouwen gekoppeld zijn aan een team in de registratie. Hierdoor is het bijvoorbeeld mogelijk om een toezichtsvestiging te maken op basis van dat team met enkel het kenmerk van een van de twee gebouwen. Zo wordt duidelijk dat een toezichtsrapport alleen over het functioneren van het team op die locatie geldt. Hetzelfde is mogelijk bij een selectie van opleidingen die een team verzorgd.

De CREBO-code is opgebouwd uit de opleiding en onderwijsvorm. Echter onderwijsvorm zou een apart kenmerk moeten zijn van de opleiding, omdat het ook een kenmerk is waarop teams onderscheiden kunnen worden. Ook voor inspectie is de onderwijsvorm een element waar soms apart toezicht op gehouden wordt binnen een opleiding.

In het MBO worden de VSV-vestigingen geregistreerd voor het opsporen van voortijdig schoolverlaters. In het MBO wordt aangegeven dat het gebruik van deze vestigingen niet voldoende passen op de informatiebehoefte binnen dit proces. Contact opnemen met de geregistreerde vestiging levert in de meeste gevallen niet de juiste contactpersonen op binnen de MBO-instelling die zich bezig houden met zogenoemde VSV'ers.

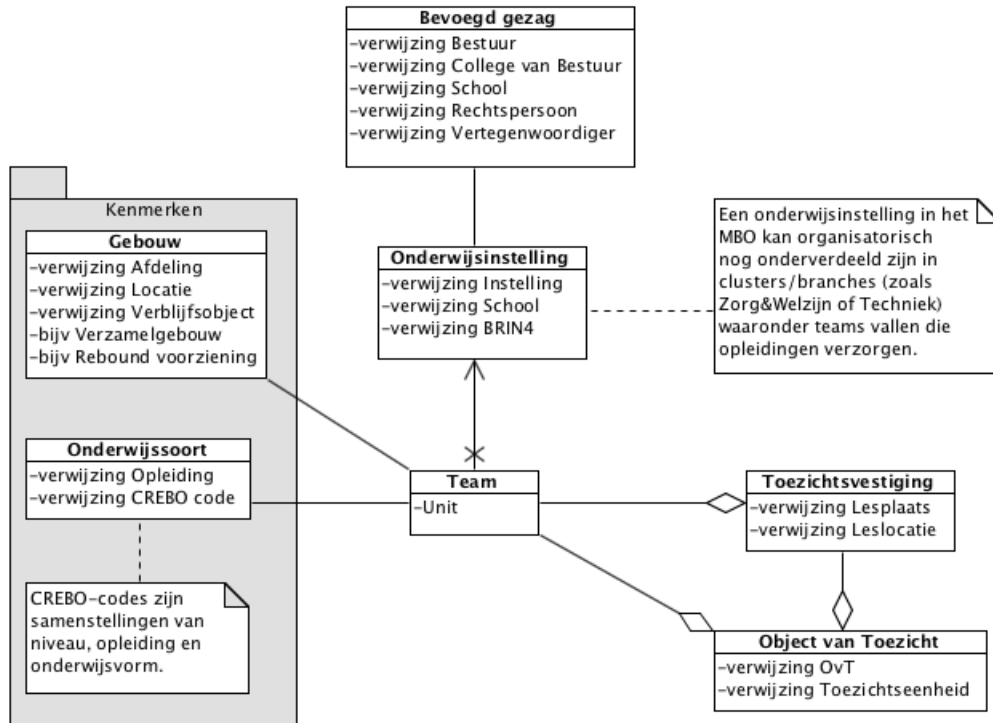
5.2 Bekostiging

Voor bekostiging zijn enkel de opleidingen binnen een onderwijsinstelling van belang. De rest van de bekostiging gaat op basis van het aantal onderwijsvolgers. In de basislijst ziet dit er als volgt uit.

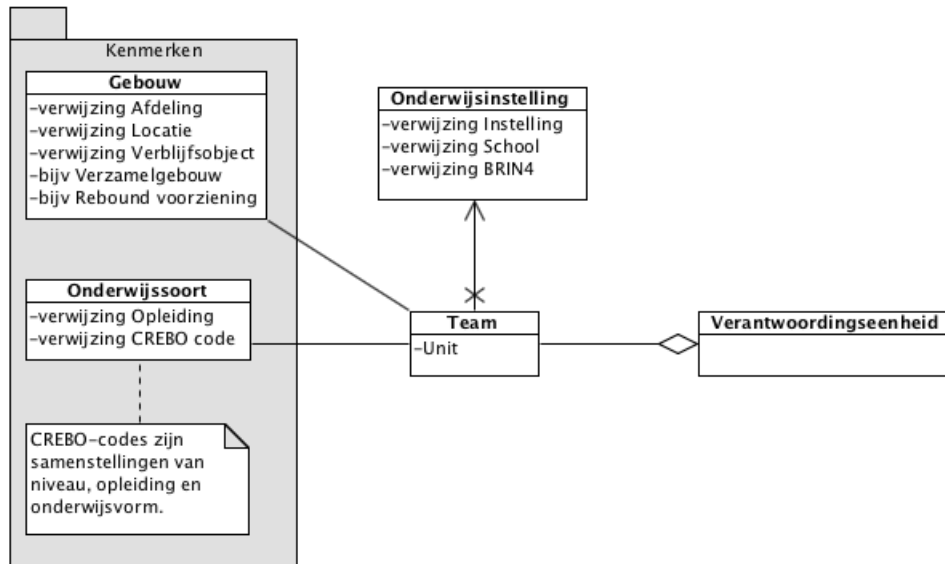
5.3 Toezicht

Ook voor toezicht zijn enkel de onderwijsinstelling en haar aangeboden opleidingen van belang. Echter wordt bij inspectie wel gekeken naar de locatie (toezichtsvestiging) voor het eventueel onderscheiden van twee Objecten van Toezicht als een opleiding binnen een instelling op twee verschillende locaties wordt aangeboden. Daarnaast neemt inspectie altijd een aantal opleidingen samen die veel raakvlakken hebben en maken daar één OvT van.

5.4 Verantwoording

Binnen het MBO bestaat het platform MBO Transparant voor de horizontale verantwoording en is goed vergelijkbaar met Vensters voor Verantwoording in het PO en VO. Dit is nog een vrij nieuw platform die in de loop van 2014 meer gestalte gaat krijgen. Voor de interne benchmarking zijn de teams binnen een onderwijsinstelling belangrijk. Zij zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van de opleidingen die onder het team vallen.

Een team kan op één vestiging werken, maar ook op meerdere. Daarnaast kan het één of meerdere opleidingen verzorgen en komt het bij grote instellingen voor dat een opleiding door meerdere teams verzorgd wordt. Het is dus belangrijk om al deze mogelijkheden vast te kunnen leggen om iets zinnigs over een betreffend team te kunnen zeggen.

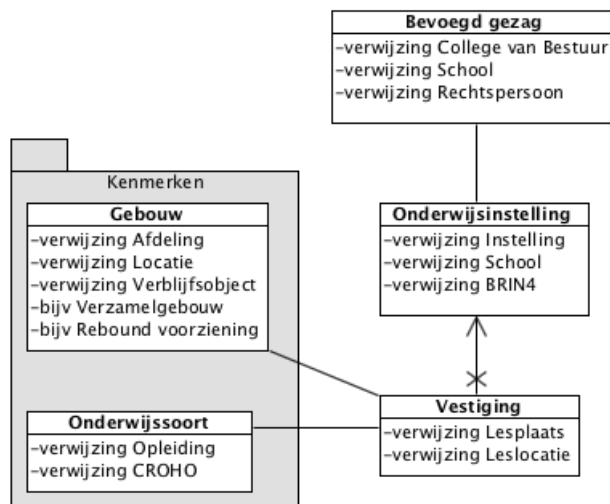
5.5 Samenhang binnen MBO

Er bestaan geen algemene registraties van MBO-scholen zoals in het PO en VO. De scholen zelf hebben hun organisatiestructuur meestal ook niet in een systeem zitten. Per proces worden de benodigde gegevens verstrekt. Hierdoor is het globale beeld in §4.1 dus al een model gebaseerd op de wenselijkheid en niet op een bestaande registratie.

6 Hoger onderwijs (HO)

6.1 Globaal beeld

Voor het HO is op dit moment nog niet voldoende onderzoek gedaan naar de verschillende processen en de benodigde organisatorische eenheden. Hieronder wordt een eerste beeld geschetst van hoe het HO (HBO en Universiteiten) eruit ziet.

Bevoegd gezag en onderwijsinstelling zijn twee organisatorische eenheden die ook in het HO voorkomen. De onderliggende benodigde eenheden zijn nog niet voldoende in kaart gebracht tijdens dit project. Wel is bekend dat er kenmerken op vestigingniveau zijn gekoppeld. Een vestiging lijkt tot nu toe te bestaan uit een aggregatie van locaties (gebouwen) in dezelfde gemeente. Dit komt overeen met hoe de onderwijsinspectie kijkt naar vestigingen in het MBO.

Er dient nog verder onderzocht te worden of instellingen zelf met deze eenheden voldoende uit de voeten kunnen of dat er verschillende aggregaties gewenst zijn op bijvoorbeeld het niveau van teams binnen een onderwijsinstelling, vergelijkbaar met MBO. Er zijn signalen dat hogescholen in ieder geval een niveau onder onderwijsinstelling willen voor de inschrijving. Ook de NVAO-accreditatie voor opleidingen vindt plaats op vestigingniveau waardoor dit een relevante organisatorische eenheid is. Of met 'vestiging' door verschillende partijen en processen hetzelfde wordt bedoeld, is nog een vraag die verder onderzocht moet worden.

Wanneer de universiteiten in de toekomst meer colleges² gaan inrichten dan kan de behoefte gaan ontstaan om de colleges apart te identificeren in de basislijst. Hierop zou ook het metamodel aangepast moeten worden. Wellicht dat dan, net als in het MBO, de teams worden geregistreerd als kleinste eenheid en op basis daarvan de colleges worden samengesteld evenals de vestigingen.

² Er zijn steeds meer universiteiten die 'colleges' hebben in een andere stad. Daar worden echter andere opleidingen gegeven dan op de 'hoofdvestiging'. Voorbeelden zijn de Roosevelt Academy van de Universiteit Utrecht die gehuisvest is in Middelburg en het University College van de Universiteit Leiden in Den Haag.

7 Lijst met definities

De begrippen die in dit document zijn genoemd, worden hieronder voor zover mogelijk voorzien van een definitie. De definitie van externe bronnen worden alleen overgenomen als de definitie overeenkomt met de betekenis in dit document. Als geen bron is genoemd, dan is de definitie in het kader van dit document opgesteld.

Begrip	Context	Definitie	Bron
100-nummer	PO en VO	Een vestiging door een school zelf toegevoegd, omdat de vestiging niet door bekostiging wordt erkent.	
Bekostigingseenheid	Bekostiging	Door DUO erkende organisatorische eenheid. Dit kan een samenstelling zijn van meerdere eenheden op basis van verschillende kenmerken.	
Bekostigingsvestiging	Bekostiging	Een vestiging door DUO erkent voor bekostiging.	
Bereikbaarheid	Onderwijs	Bevat de gegevens om gericht te communiceren.	DUO Gegevens-woordenboek
Bevoegd gezag	Onderwijs	Het bestuur van één of meerdere onderwijsinstellingen die de juridische aansprakelijkheid bezit.	
Dislocatie	PO	Een vestiging die niet voor bekostiging gebruikt wordt, maar voor andere processen wel belangrijk is.	
Groep	PO en VO	Een door de school bepaalde organisatorische eenheid onder vestiging op basis van kenmerken als leerjaar en groepsnaam.	
iLoc	PO en VO	Een vestiging door inspectie toegevoegd, omdat de vestiging niet door bekostiging wordt erkent.	
Object van toezicht	Toezicht	Door de inspectie erkende organisatorische eenheid. Dit kan een samenstelling zijn van meerdere eenheden op basis van verschillende kenmerken.	
Onderwijsinstelling	Onderwijs	Een onderwijsorganisatie die is opgericht voor het verzorgen van opleidingen en/of examens.	http://www.edustand.aard.nl/koi
Onderwijssoort	Onderwijs	Een Opleidingseenheid is een verzameling inhouden van zekere niveaus en omvat de opleidingseenheidspecifieke eisen en eisen voor de lerende met als doel iemand klaar te stomen voor een vervolgopleiding of het kunnen beoefenen van een beroep.	http://www.edustand.aard.nl/koi (opleidingseenheid)
School	Onderwijs	Een onderwijsorganisatie die het verzorgen van lessen tot haar kerntaken heeft en is opgebouwd uit een bevoegd gezag en één of meerdere onderwijsinstellingen.	
Team	MBO	Een door de school bepaalde organisatorische eenheid onder onderwijsinstelling die één of meerdere opleidingen (onderwijssoort) verzorgen en daar binnen de onderwijsinstelling inhoudelijk verantwoordelijk voor zijn.	
Toezichtsvestiging	Toezicht	Een vestiging door inspectie erkent voor het toezicht.	
Verantwoordings-vestiging	Verantwoording	Een vestiging door de school bepaalt waarop de school geïdentificeerd wil worden naar buiten toe.	
Vestiging	Onderwijs	Een organisatorische eenheid die onder een onderwijsinstelling valt.	